

Kraj Vysočina má **podprůměrný podíl žáků na jednoho učitele** ve srovnání s jinými kraji jak u prvního, tak i druhého stupně základních škol. V případě **počtu žáků na jednu třídu** má kraj v průměru **menší třídy**, než je průměr ČR. Nižší **počet žáků** ve třídách může být **výhodou**, a to zejména ve vztahu k individualizovanému vzdělávání, tzn. přizpůsobení metod výuky podpoře talentů, vzdělávání žáků se SVP, vzdělávání žáků s nízkým socioekonomickým statusem apod.

V Kraji je vysoký počet malotřídních škol. V těchto školách se efektivně využívá výhod heterogenních kolektivů složených z věkově rozdílných skupin. Velmi často zde využívají možnosti vzájemného vzdělávání mezi žáky, skupinové práce a diferenciací cílů vzdělávání. Žáci těchto škol dosahují poměrně dobrých výsledků podpořených rodinným klimatem. Tento stav svědčí o několikaleté efektivní systémové práci s malotřídními školami v Kraji Vysočina.

Obecně by se Kraj Vysočina měl i nadále zaměřovat na zvýšení kvality učňovského školství a upřednostňovat kvalitu před početními kritérii. Pro budoucnost kraje v principu není výhodné podporovat vyšší podíl žáků v nematuritních oborech vzdělání. Některé maturitní obory mohou mít naopak výraznější dopad pro budoucí zvyšování potenciálu kraje. V **nematuritních oborech** je nezbytné soustředit se na **kvalitu** poskytovaného vzdělávání a podporu žáků i v oblastech patřících do **všeobecného zaměření**, typicky se jedná o efektivní rozvoj čtenářských dovedností, mediální výchovy a podpory kritického myšlení a podnikavosti. Cílené zaměření na tyto přenositelné dovednosti zvyšuje šance na úspěšnou adaptaci v souvislosti se změnami na budoucím pracovním trhu.

Kraj Vysočina má lehce nadprůměrný podíl nově přijatých žáků SŠ v oborech **informačních technologií**, což je žádoucí trend umožňující vykonávat vysoce kvalifikovanou práci i mimo velká centra.

Při tvorbě vzdělávací politiky na úrovni kraje je potřeba vzít v úvahu **personální situaci** ve školách.

Výhodou kraje je nadprůměrný podíl škol, které jsou Českou školní inspekcí hodnoceny výbornou úrovní v oblastech Koncepce a rámec školy a Pedagogické vedení (Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání vycházející z modelu tzv. kvalitní školy), a naopak podprůměrný podíl škol hodnocených úrovní vyžadující zlepšení. Kvalitu potenciálu vedení škol je tedy žádoucí dále účelně rozvíjet a podporovat.

Podíl nekvalifikovaných učitelů v Kraji Vysočina je jeden z nejnižších v republice. Naproti tomu se podíl nekvalifikovaných učitelů, kteří si požadovanou kvalifikaci nedoplňují, pohybuje mírně nad celostátním průměrem.

Přibližně 27,7 % vyučovacích hodin na 2. stupni ZŠ je vedeno **neaprobovaně**, což je výrazně pod celorepublikovým průměrem.

Zaměření se na potřeby **nekvalifikovaných a neaprobovaných** pedagogů by přesto mělo být vhodnou výzvou pro kraj a jeho krajské vzdělávací zařízení. Organizaci dalšího vzdělávání výrazně komplikuje velký podíl malotřídních škol. Účast na vzdělávacích akcích v krajském měště je pro zajištění organizace výuky pro vzdálené malé školy často obtížná. Příležitostí pro ředitele škol je zapojení do celostátních projektů připravených MŠMT (např. SYPO), které usnadní financování vzdělávání, přivede lektory nebo mentory přímo do škol nebo nabídne různé formy e-learningu. Učitelé se oproti kolegům z jiných krajů méně pozitivně hodnotí v tom, že zvládají účinně motivovat žáky, kteří nemají zájem o školní práci. Naproti tomu častěji uvádějí, že dokážou podpořit vzdělávání žáků pomocí digitálních technologií.

Z hlediska péče o začínající učitele je dobrou zprávou fakt, že možnost vzájemných hospitací a možnost DVPP je právě u začínajících učitelů označena v kraji nadprůměrně oproti ČR.

Vedení základních i středních škol má však obecně **rezervy v nastavení** systémů poskytování účelné **zpětné vazby** učitelům ke kvalitě jejich práce. Jak ze strany samotných ředitelů, tak i metodických orgánů, případně i ostatních učitelů, samotných žáků i jejich rodičů.

V kritériu zaměřeném na spolupráci a vzájemnou zpětnou vazbu mezi učiteli na úrovni základního vzdělávání je v Kraji Vysočina oproti celé ČR procentuálně méně případů institucí ohodnocených Českou školní inspekcí jako „výborné“ (10,7 % oproti 17,5 %), ale taktéž v kategorii hodnocení „nevyhovující a vyžadující zlepšení“ (5,4 % oproti 8,4 %). Podobně jako v celé ČR je situace na základních školách v této oblasti lepší než na školách středních.